

Total Pages – 4

M.A. RNLKWC-/SANS/SAN-303B/22

2022

SANSKRIT

M.A. Third Semester End Examination - 2022

PAPER - SAN-303B

Full Marks : 40

Time : 2 hours

*The figures in the right-hand margin indicate marks.
Candidates are required to give their answers in their own
words as far as practicable.
Illustrate the answers wherever necessary.*

(सर्वे प्रश्नाः संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च समाधेयाः)

1. यथाकामं प्रश्नचतुष्टयं समाधत्त।

2×4=8

(i) मुद्राराक्षसस्य अङ्कानां नामानि लिखत।

(ii) कस्य शाठ्यं कान् रक्षतु?

(iii) सूत्रधारः कस्मिन् विषये श्रमः कृतः?

(Turn Over)

(2)

- (iv) मृच्छकटिकस्य अङ्कानां नामानि लिखत ।
(v) शर्विलकः कोऽस्ति ? मृच्छकटिके विदूषकस्य किं नामास्ति ?
(vi) नीलकण्ठस्य कण्ठः कीदृशः आसीत् ? महाराजशुद्रकः कीदृशः आसीत् ?

2. यथानिर्देशं समाधत्त ।

क) यथेच्छं द्वौ उत्तरत । 4×2=8

- (i) चीयते बालिशस्यापि सत्क्षेत्रपतिता कृषिः ।
न शालेः स्तम्बकारिता वपुर्गुणमपेक्षते ॥
(ii) उल्लङ्घयन् मम समुज्ज्वलतः प्रतापं
कोपस्य नन्दकुलकाननधूमकेतोः ।
सद्यः परात्मपरिमाणविवेकमुढः
कः शालभेन विधिना लभतां विनाशम् ॥
(iii) ऐश्वर्यादनपेतमीश्वरमयं लोकोऽर्थतः सेवते
तं गच्छन्त्यनु ये विपत्तिषु पुनस्ते तत्प्रतिष्ठाशया ।

(3)

भर्तुर्ये प्रलयेऽपि पूर्वसुकृतासङ्गेन निःसङ्गया ।
भक्त्या कार्यधुरां वहन्ति कृतिनस्ते दुर्लभास्त्वादृशाः ॥

ख. यथेच्छं द्वौ उत्तरत । 4×2=8

- (i) सुखं हि दुःखान्यनुभूय शोभते घनान्धकारेष्विव दीपदर्शनम् ।
सुखात्तु यो याति नरी दद्वितां धृतः शरीरेण मृतः स जीवति ॥
(ii) दारिद्र्यान्मरणाद्वा मरणं मम रोचते न दारिद्र्यम् ।
अल्पवत्तेशं मरणं दारिद्र्यमनन्तकं दुःखम् ॥
(iii) निवासश्चिन्तायाः परपरिभवो वैरमपरं
जुगुप्सा मित्राणां स्वजनजनविद्वेषकरणम् ।
वनं गन्तुं बुद्धिर्भवति च कलत्रात्परिभवो
हृदिस्थः शोकाग्निर्न च दहति संतापयति च ॥

3. यथानिर्देशं उत्तरत । 8×2=16

क. विशाखदत्तप्रणीतस्य मुद्राराक्षसस्य प्रथमाङ्कस्य कथासारमालोचयत ।

(4)

अथवा

मुद्राराक्षसे वर्णितस्य चाणक्यस्य चारित्रिकवैशिष्ट्यं प्रतिपादयत ।

ख. मृच्छकटिकस्य नायिका का अस्ति? तस्याः चारित्रिक-
वैशिष्ट्यमालोचयत ।

अथवा

मृच्छकटिकस्य नामकरणवृत्तान्तमालोचयत ।
